

Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
факультет педагогіки, психології та соціальної роботи
кафедра педагогіки та методики початкової освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Перший проректор
член-кор. НАПН України Балух В.О.
«31» серпня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

ПЕДАГОГІКА І ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ

(обов'язкова)

Рівень вищої освіти – другий магістерський

Інститут фізико-технічних та комп'ютерних наук; **факультети:** педагогіки, психології та соціальної роботи; історії, політології та міжнародних відносин, архітектури, будівництва та декоративно-прикладного мистецтва; географічний; математики та інформатики; фізичної культури та здоров'я людини; іноземних мов; філологічний.

Мова навчання – українська

Чернівці
2021 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Педагогіка і психологія вищої школи» складена відповідно до ОПП другого (магістерського рівня), спеціальностей: 012 Дошкільна освіта; 013 Початкова освіта; 025 Музичне мистецтво; 014.13 Середня освіта (музична освіта); 053 Психологія (соціальна психологія, практична психологія); 231 Соціальна робота (соціальна педагогіка, соціальна робота, соціальна робота в громаді); 014.03 Середня освіта (історія); 032 Історія та археологія; 052 Політологія; 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії (міжнародні відносини, міжнародна інформація); 031 Релігієзнавство; 033 Філософія, 034 Культурологія, 041 Богослов'я, 054 Соціологія, 232 Соціальне забезпечення; 191 Архітектура та містобудування; 192 Будівництво та цивільна інженерія; 073 Менеджмент; 103 Науки про Землю; 106 Географія; 242 Туризм; 111 Математика; 113 Прикладна математика; 122 Комп'ютерні технології; 124 Системний аналіз; 014 Середня освіта (математика); 017 Фізична культура і спорт; 227 Фізична терапія, ерготерапія; 035 Філологія; 061 Журналістика; 104 Фізика та астрономія; 105 Прикладна фізика; 121 Інженерія програмного забезпечення; 122 Комп'ютерні науки; 123 Комп'ютерна інженерія; 125 Кібербезпека; 141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка; 153 Мікро- та наносистемна техніка; 171 Електроніка; 172 Телекомунікації та радіотехніка; 186 Видавництво та поліграфія та відповідає вимогам Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності (зі змінами 2018 р.).

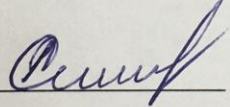
Розробники:

Іванчук Марія Георгіївна – докторка психологічних наук, професорка кафедри педагогіки та методики початкової освіти;

Федірчик Тетяна Дмитрівна – докторка педагогічних наук, професорка кафедри педагогіки та методики початкової освіти;

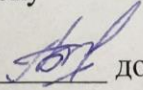
Романюк Світлана Захарівна – докторка педагогічних наук, професорка кафедри педагогіки та методики початкової освіти.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки та методики початкової освіти Протокол №1 від «26» серпня 2021 року

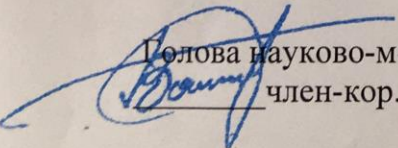
Завідувач кафедри проф. Романюк С.З.

Схвалено методичною радою факультету педагогіки, психології та соціальної роботи

Протокол №1 від «27» серпня 2021 року

Голова методичної ради факультету доц. Бигар Г.П.

Схвалено науково-методичною радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

 Голова науково-методичної ради університету
член-кор. НАПН України Балух В.О.

Пояснювальна записка

Педагогіка та психологія вищої школи як інтегрована навчальна дисципліна системи педагогічних та психологічних наук спрямована на набуття психолого-педагогічних компетентностей здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти, необхідних для професійної науково-педагогічної діяльності у вищій школі, на розвиток умінь розв'язання завдань, пов'язаних з організацією освітнього процесу у вищій школі, вибудовування суб'єкт-суб'єктної взаємодії учасників навчально-професійної діяльності, на саморозвиток та особистісне професійне зростання.

Мета навчальної дисципліни – ознайомлення студентів-магістрантів з основними тенденціями розвитку вищої освіти, з теорією та практикою навчання, виховання й управління у вищій школі; психологічними закономірностями освітнього процесу, особливостями співпраці викладача і студента, викладача і студентської групи; формування готовності магістрантів, як майбутніх викладачів вищої школи, до науково-педагогічної діяльності та інноваційної діяльності у закладах вищої освіти,.

Основні завдання курсу:

1. Ознайомити студентів з основними завданнями курсу „Педагогіка і психологія вищої школи”, проаналізувати основні тенденції розвитку вищої школи на сучасному етапі.

2. Дати уявлення здобувачам другого (магістерського) рівня вищої освіти про історію і сучасний стан вищої освіти в Україні.

3. Ознайомити з основними підходами до визначення проміжних і кінцевих та цілей вищої освіти, методами їх досягнення, принципами системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти та якості освітньої діяльності закладів вищої освіти.

4. Ознайомити з психолого-педагогічними особливостями професійної діяльності викладача вищої школи.

5. Сприяти усвідомленню студентами, як майбутніми фахівцями вищої школи, відповідальності, прагнення до налагодження відносин, партнерства, співпраці з суб'єктами освітнього процесу.

6. Ознайомити з психологічними особливостями студентського періоду життя людини.

7. Формувати психолого-педагогічне мислення, що передбачає:

- засвоєння ідеї унікальності і неповторності кожної людини, її психологічного складу і, як наслідок, ідеї недопустимості для педагога чисто рецептурних дій;
- ставлення до особистості як до вищої цінності, що не допускає маніпулювання людиною і використання її як засобу досягнення інших цілей;
- формування уявлень про активний, творчий характер людської психіки.

8. Сприяти глибокому засвоєнню норм професійної етики педагога, викладача вищої школи, розумінню діяти у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики.

2. Результати навчання.

Компетентності	
ЗК 01.	Здатність до адаптації і дії в новій ситуації.
ЗК 05.	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
Програмні результати навчання	
ПР 02.	Застосовувати свої знання для визначення і вирішення проблемних питань і прийняття обґрунтованих рішень в науках про Землю.
ПР 03.	Вміти спілкуватися з фахівцями та експертами різного рівня інших галузей знань, у тому числі в міжнародному контексті, в глобальному інформаційному середовищі.
ПР 12.	Уміти самостійно планувати виконання інноваційного завдання та формулювати висновки за його результатами.

У результаті засвоєння змісту навчальної дисципліни студент має набути таких компетентностей:

а) знати:

- теоретичні основи педагогіки та психології вищої школи як науки та навчальної дисципліни (сутність ключових понять педагогіки і психології

- вищої школи, основні положення закономірності та етапи їх розвитку, крізь призму аналізу наукового доробку)
- структуру, зміст систему вищої освіти в Україні та особливості управління нею;
 - основні категорії дидактики вищої школи та нормативні документи, що визначають зміст вищої освіти;
 - структуру, особливості та психологічні закономірності організації освітнього процесу у вищій школі;
 - специфіку застосування інноваційних педагогічних технологій в освітньому процесі вищої школи;
 - основні дидактико-методичні засади і види контролю та оцінювання результатів навчальних досягнень студентів;
 - особливості індивідуальної і позааудиторної навчально-виховної роботи зі студентською молоддю;
 - психологічні особливості студентського віку, становлення особистості студента як майбутнього фахівця;
 - психологію педагогічної діяльності викладача вищої школи та професійні вимоги до його професійної діяльності;
 - шляхи конструктивного подолання бар'єрів і вирішення конфліктів у педагогічній взаємодії «викладач - студент».

б) уміти:

- аналізувати зв'язки педагогіки з системою педагогічних наук та іншими науками;
- складати план навчальних занять (лекція, семінарське, лабораторна) у вищій школі та аналізувати їх результативність;
- використовувати інтерактивні методи і методики, інноваційні технології навчання в освітньому процесі вищої школи;
- планувати та реалізовувати організаційно-виховну роботу куратора академічної групи;

- давати психологічну характеристику студентського періоду життя людини, визначати механізми соціалізації особистості у студентському віці;
- складати характеристику студента та студентської групи;
- визначати зв'язки між рівнем інтелектуального і особистісного розвитку студентів та формами і методами впливу на результати навчання та виховання;
- складати програму особистісного самовдосконалення та програму «Я концепція майбутнього фахівця».

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Форма навчання	
		денна	заочна
К-сть кредитів – 3	<u>Галузь знань</u> <u>10 Природничі науки</u>	Обов'язкова	
Модулів – 1	<u>Спеціальність</u> 103 Науки про Землю	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		5-й	5-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – за вибором студента до ЗМ		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		9-й	9-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Рівень вищої освіти – другий магістерський	30 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		0 год.	0 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	82 год.
		Індивідуальні завдання	
		Підсумковий контроль - екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 0,5

**3. Навчально-тематичний план дисципліни
«Педагогіка і психологія вищої школи»**

Назва модулів	Теми лекції	Кількість годин			
		Л		С.р.	
		Д	З	Д	З
Педагогіка вищої школи	1.1. Теоретичні основи педагогіки вищої школи як науки та навчальної дисципліни	2	1	4	5
	1.2. Вища освіта України. Система вищої освіти в Україні та управління нею.	2		4	6
	1.3. Дидактика вищої школи. Зміст освіти у закладах вищої освіти. Внутрішня система забезпечення якості вищої освіти та якості освітньої діяльності	2	1	6	8
	1.4. Організація освітнього процесу у вищій школі: особливості організації освітнього процесу у вищій школі управління освітнім процесом; методи, і форми організації навчання. Студентоцентризм в освітньому процесі	4	2	6	8
	1.5. Інноваційні технології навчання у вищій школі	2		5	7
	1.6. Контроль та оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів вищої освіти.	2	1	4	5
	1.7. Організація позааудиторної виховної роботи у ЗВО та академічній групі	2		4	6

Модульна контрольна робота – 1 год.

Психологія вищої школи	2.1. Психологія вищої школи як наука і навчальна дисципліна	2	2	4	4
	2.2. Студент суб'єкт навчально-професійної діяльності	2		4	6
	2.3. Студентство як соціальна група та її психологічні особливості	2		4	6
	2.4. Становлення особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою у навчально-професійній діяльності	2		4	6
	2.5. Психологічні особливості професійної діяльності викладача вищої школи. Професіоналізм і педагогічна майстерність у педагогічній діяльності викладача. Добросесність як основний принцип суб'єкт-суб'єктної взаємодії викладача зі студентством	2	1	5	7
	2.6. Психологія педагогічної	2		6	8

	комунікативної взаємодії викладача зі студентами. Доброчесність - основний принцип суб'єкт-суб'єктної взаємодії викладача зі студентством Протиріччя і конфлікти у педагогічній взаємодії, засоби їх регулювання.				
<i>Модульна контрольна робота – 1 год.</i>					
Всього годин:	30	8	60	82	

4. Тематика лекційних занять

Модуль 1. Педагогіка вищої школи

Тема 1.1. Теоретичні основи педагогіки вищої школи як науки та навчальної дисципліни

1. Предмет педагогіки вищої школи як науки та сучасні тенденції її розвитку .
 - 1.1. Основні категорії педагогіки вищої школи як навчальної дисципліни.
 - 1.2. Місце педагогіки вищої школи в системі педагогічних наук.
 - 1.3. Зв'язок педагогіки вищої школи з іншими науками.
2. Основи наукового педагогічного дослідження.
 - 2.1. Методологія і принципи організації наукового дослідження.
 - 2.2. Методи наукового педагогічного дослідження.

Прогнозовані результати навчання

Знати: основні поняття теми; предмет, категорії, завдання та функції педагогіки вищої школи на сучасному етапі її розвитку; методи науково-педагогічного дослідження;

Уміти: оперувати основними поняттями, методами дослідження науки, аналізувати зв'язки педагогіки з системою педагогічних наук та іншими науками, , встановлювати спільне і відмінне між визначальними ідеями науковців різних періодів.

Запитання та завдання для контролю самоконтролю:

1. Охарактеризуйте предмет вивчення педагогіки вищої школи.
2. Педагогіку називають наукою і мистецтвом. Викладіть свою точку зору на це твердження.
3. Розкрийте сутність основних педагогічних категорій.
4. Обґрунтуйте зв'язки педагогіки з іншими науками.
5. З'ясуйте різницю між фундаментальними і прикладними дослідженнями.

6. Охарактеризуйте основні теоретичні методи наукового педагогічного дослідження.

Самостійна робота студентів

1. Складіть словник (глосарій) основних понять кожної теми модуля «Педагогіка вищої школи».
2. Створіть схему розподілу груп методів наукового педагогічного дослідження.
3. Охарактеризуйте методи свого майбутнього магістерського дослідження.
4. Розкрийте зміст і призначення конкретних методик для свого дослідження.
5. Розробіть розширений план свого магістерського дослідження (актуальність теми дослідження, об'єкт, предмет, мета, завдання дослідження, методи дослідження; теоретичне та практичне значення дослідження).

Література

Основна:

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія. – К.: Либідь, 1998. – 558 с.
2. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи. – К.: Центр. Навчальної літератури, 2003. – 316 с.
3. Вітвицька С.С. Практикум з педагогіки вищої школи: Навч. посіб. за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 396 с.
4. Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження: Методологічні поради молодим науковцям. – Київ – Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2008. – 278 с.
5. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. – К.: Знання, 2005. – 486 с.
6. Лекції з педагогіки вищої школи: Навч. посібник /За ред. В.І.Лозової. – Харків: «ОВС», 2006. – 496 с.
7. Педагогіка вищої школи: Навч. посібник /За ред. З.Н.Курлянд. – К.: Знання, 2005. – 399 с.
8. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник. – К.: «Академвидав», 2006. – 352 с.

Тема 1.2. Вища освіта України. Система вищої освіти в Україні та управління нею

1. Вища освіта України.
- 1.2. Історія розвитку вищої освіти в Україні.

- 1.3. Структура вищої освіти: освітні рівні, ступені вищої освіти.
- 1.4. Перспективи розвитку вищої освіти України в рамках Болонського процесу.
2. Система вищої освіти України. Загальні засади побудови системи вищої освіти України, крізь призму Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту».
3. Управління вищою освітою України.
 - 3.1. Органи громадського самоврядування в системі управління вищої освіти
 - 3.2. Студентське самоврядування в структурі управління ЗВО.
4. Внутрішня система забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності

Прогнозовані результати навчання

Знати та розуміти сутність основних понять теми; структуру вищої освіти (рівні та ступені) принципи побудови системи вищої освіти України, та органи управління; функції керівника закладу вищої освіти та його структурних підрозділів.

Уміти: обґрунтувати доцільність переходу системи вищої освіти України на рівневу підготовку фахівців; будувати модель системи вищої освіти.

Питання та завдання для самоконтролю:

1. Охарактеризуйте освітні рівні та ступені вищої освіти.
2. Обґрунтуйте доцільність переходу системи вищої освіти України на рівневу підготовку фахівців.
3. Зробіть порівняльний аналіз системи вищої освіти України і однієї із зарубіжних країн.
4. Опишіть структурні підрозділи закладу вищої освіти в якому ви навчаєтесь.
5. Розкрийте сутність основних принципів побудови системи вищої освіти України.
6. Проаналізуйте функції керівників закладу вищої освіти, факультету, кафедри.
7. Розкрийте зміст роботи вченої ради закладу вищої освіти, вченої ради факультету.
8. Які дорадчі та робочі органи функціонують у закладі вищої освіти ?
9. Яку роль відіграє студентське самоврядування в управлінні вищою освітою?

Зміст завдань для самостійної роботи студентів

1. Графічно зобразіть модель системи вищої освіти в Україні.
2. Оцініть переваги та недоліки запропонованих реформ вищої освіти в Україні згідно вимог Болонського процесу.
3. Складіть хронологічну таблицю основних законодавчих документів щодо розвитку вищої освіти в Україні, зазначаючи в окремій графі новаторські положення кожного.

4. Виходячи із власного студентського досвіду та набутих знань з педагогіки вищої школи, напишіть есе «Система освіти в країнах зарубіжжя». «Роль студентського самоврядування в управлінні вищою освітою»
5. Проаналізуйте основні складові статуту ЗВО, в якому ви навчаєтесь або іншого.

Література

Основна:

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія. – К.: Либідь, 1998. – 558 с.
2. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи. – К.: Центр. Навчальної літератури, 2003. – 316 с.
3. Вітвицька С.С. Практикум з педагогіки вищої школи: Навч. посіб. за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 396 с.
4. Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту»
5. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. – К.: Знання, 2005. – 486 с.
6. Лекції з педагогіки вищої школи: Навчальний посібник /За ред. В.І.Лозової. – Харків: «ОВС», 2006. – 496 с.
7. Педагогіка вищої школи: Навч. посібник /За ред. З.Н.Курлянд. – К.: Знання, 2005. – 399 с.
8. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник. – К., 2007. – 427 с.

Тема 1.3. Дидактика вищої школи. Зміст вищої освіти

1. Дидактика вищої школи: мета, завдання, функції.
2. Зміст освіти у вищій школі.
 - 2.1. Поняття про зміст вищої освіти.
 - 2.2. Нормативні документи, що визначають зміст вищої освіти: Державний стандарт, ОПП, навчальний план, робоча програма навчальних дисциплін.
3. Вимоги до підручників та навчально-методичних посібників.

Прогнозовані результати навчання

Знати та розуміти: основні поняття теми, функції та завдання дидактики вищої школи; нормативні документи, що визначають зміст вищої освіти.

Уміти: аналізувати особливості організації освітнього процесу у вищій школі на основі нормативних документів; характеризувати основні компоненти ОПП, програми навчальних дисциплін

Питання для самоконтролю:

1. Розкрийте сутність поняття «Дидактика вищої школи».
2. Охарактеризуйте функції дидактики вищої школи.
3. Дайте визначення поняття «Зміст освіти».
4. Проаналізуйте структуру навчального плану обраної спеціальності.
5. Охарактеризуйте вимоги до навчальної програми.
6. Розкрийте сутність навчальної програми фахової дисципліни (за вибором).
7. Сформулюйте основні вимоги до підручника вищої школи

Самостійна робота студентів

1. Підготуйте повідомлення про актуальні проблеми дидактики вищої школи на основі аналізу публікацій педагогічних журналів.
2. Порівняйте моделі навчання у зарубіжній та вітчизняній вищій школі.
3. Складіть кілька варіантів класифікації форм і методів навчання у вищій школі.
4. Зробіть конспект теми у вигляді переліку питань, відповіді на які висвітлюють її зміст.

Література

Основна:

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія. – К.: Либідь, 1998. – 358 с.
2. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи. – К.: Центр. Навчальної літератури, 2003. – 316 с.
3. Вітвицька С.С. Практикум з педагогіки вищої школи: Навч. посіб. за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. – К.: Центр навчальної літератури, 2005 – 396 с.
4. Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження: Методологічні поради молодим науковцям. – Київ – Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2008 – 278 с.
5. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. – К.: Знання, 2005. – 486 с.
6. Лекції з педагогіки вищої школи: Навчальний посібник /За ред. В.І.Лозової. – Харків: «ОВС», 2006 – 496 с.
7. Педагогіка вищої школи: Навч. посібник /За ред. З.Н.Курлянд. – К.: Знання, 2005. – 399 с.
8. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник – К., 2007. – 427 с.

Тема 1.4. Організація освітнього процесу у вищій школі

1. Загальні засади організації та управління освітнім процесом у вищій школі.
2. Студентоцентризм в освітньому процесі.
3. Основні методи та засоби навчання у вищій школі
4. Характеристика основних форм організації навчання та навчальних занять у вищій школі.
 - 3.1. Лекція: сутність, функції, типи, методика проведення та вимоги.
 - 3.2. Зміст, вимоги та методика проведення семінарських, практичних та лабораторних занять у вищій школі.
 - 3.3. Методика організації та проведення індивідуальних занять, консультацій.
4. Самостійна робота студентів.
5. Навчальна та виробнича практика студентів.
6. Контроль та оцінювання навчальної діяльності студентів: функції, принципи, види та вимоги.

Прогнозовані результати навчання

Знати та розуміти: основні форми організації освітнього процесу у вищій школі; типів лекцій, семінарських і практичних занять, вимоги до них.

Уміти: моделювати (складати план навчальних занять (лекційних, семінарських, лабораторних) у вищій школі, аналізувати засоби діагностики

Питання для самоконтролю:

1. Проаналізуйте фактори, які повинен враховувати викладач під час читання лекції.
2. Зробіть порівняльний аналіз різних видів семінарських занять та обґрунтуйте їх ефективність у професійній підготовці студентів.
3. Розкрийте особливості підготовки студента до лабораторного заняття.
4. Проаналізуйте зміст роботи викладача і студентів на різних етапах практичного заняття.
5. Розкрийте методику підготовки і проведення спецсемінару.
6. Обґрунтуйте різні підходи вчених до класифікації самостійної роботи студентів.
7. Розкрийте основні аспекти керівництва викладача студентами з підготовки рефератів, курсових, дипломних робіт.
8. Розкрийте зв'язок між словесними, наочними і практичними методами навчання.
9. Доведіть взаємозв'язок методів і прийомів навчання
10. Обґрунтуйте своє розуміння студентоцентроване навчання в педагогічному процесі вищої школи.

Самостійна робота студентів

1. Складіть схему-характеристику форм навчання у ЗВО.
2. Розробіть поширений план лекційного та семінарського заняття з фахової дисципліни вашої спеціальності (за вибором).
3. Запропонуйте ефективні прийоми стимулювання творчої активності студентів під час лекції.
4. Опишіть основні групи практичних занять за рівнем пізнавальної діяльності студентів.
5. Розкрийте особливості самостійної роботи студентів у професійній підготовці студентів. Запропонуйте найбільш ефективні форми і види її проведення.

Література

Основна:

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія. – К.: Либідь, 1998. – 558 с.
2. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи. – К.: Центр. Навчальної літератури, 2003. – 316 с.
3. Вітвицька С.С. Практикум з педагогіки вищої школи: Навч. посіб. за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 396 с.
4. Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження: Методологічні поради молодим науковцям. – Київ – Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2008. – 278 с.
5. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. – К.: Знання, 2005. – 486 с.
6. Лекції з педагогіки вищої школи: Навчальний посібник /За ред. В.І.Лозової. – Харків: «ОВС», 2006. – 496 с.
7. Педагогіка вищої школи: Навч. посібник /За ред. З.Н.Курлянд. – К.: Знання, 2005. – 399 с.
8. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник. – К., 2007. – 427 с.

Тема 1.5. Інноваційні педагогічні технології навчання у вищій школі

Поняття про інноваційні педагогічні технології.

1. Технологія проблемного навчання у вищій школі.
2. Використання ділових і рольових ігор в освітньому процесі вищої школи.
3. Кредитно-трансферна (модульно-рейтингова) технологія навчання у вищій школі.
4. Інформаційно-комунікаційні технології навчання у ЗВО.
5. Інформаційно-комунікативна технологія навчання і викладання.
6. Технологія навчальних проєктів.

7. Інтегрована, розвивальна технологія, технологія

Прогнозовані результати навчання

Знати та розуміти: новітні технології навчання у вищій школі, а також способи їх використання в освітньому процесі; зміст, особливості та характеристики ефективності інноваційних технологій навчання.

Уміти: використовувати інтерактивні ігрові методи та методики інноваційних технологій навчання у підготовці фахівців.

Питання самоконтролю:

1. Розкрийте сутність поняття «педагогічні технології».
2. Схарактеризуйте етапи розвитку навчальних технологій, і визначте їх основні відмінності.
3. Дайте характеристику основних шляхів диференціації навчання у вищій школі.
4. Охарактеризуйте сутність технології проблемного навчання у вищій школі.
5. З'ясуйте відмінність між рольовими і діловими іграми.
6. Проаналізуйте особливості використання у в освітньому процесі вищої школи інформаційно-комунікаційних технологій навчання.

Самостійна робота студентів

1. Складіть таблицю інноваційних технологій навчання у вищій школі, зазначте їх специфіку.
2. Розробіть поширений план семінарського (практичного) заняття з фахової дисципліни з використанням інноваційних технологій навчання.
3. Запропонуйте шляхи вдосконалення освітнього процесу у вищій школі.
4. Ознайомтесь з досвідом використання інноваційних технологій у вищій школі зарубіжжя та проілюструйте цю інформацію (презентація, блог).

Література

Основна:

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія. – К.: Либідь, 1998. – 558 с.
2. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи. – К.: Центр. Навчальної літератури, 2003. – 316 с.
3. Вітвицька С.С. Практикум з педагогіки вищої школи: Навч. посіб. за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 396 с.
4. Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження: Методологічні поради молодим науковцям. – Київ – Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2008. – 278 с.

5. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. – К.: Знання, 2005. – 486 с.
6. Лекції з педагогіки вищої школи: Навчальний посібник /За ред. В.І.Лозової. – Харків: «ОВС», 2006. – 496 с.
7. Педагогіка вищої школи: Навч. посібник /За ред. З.Н.Курлянд. – К.: Знання, 2005. – 399 с.
8. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник. – К., 2007. – 427 с.

Тема 1.6. Контроль та оцінювання результатів навчальних досягнень, діяльності студентів у вищій школі

1. Контроль як складова освітнього процесу у вищій школі: мета, функції, види та вимоги.
2. Методи контролю (усний, письмовий, тестовий, програмовий контроль та практична перевірка); методи самоконтролю і самооцінки;
2.1.Форми контролю (індивідуальна, фронтальна групова) навчальних досягнень студентів та види (поточний, міжсесійний, підсумковий).
3. Оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності студентів: критерії та норми оцінювання успішності студентів за традиційною шкалою та шкалою ЄКТС.
4. Рейтингова система результатів .

Прогнозовані результати навчання:

Знати: сутність ключових понять теми лекції; сучасні види та методи контролю й оцінювання навчальних досягнень студентів.

Уміти: здійснювати самоперевірку та самооцінку набутих знань,

Питання для самоконтролю:

1. Назвіть основні функції контролю знань, умінь і навичок.
2. Охарактеризуйте основні вимоги до проведення контролю знань, умінь і навичок студентів.
3. Розкрийте сутність оцінювання успішності студента.
4. Доведіть переваги рейтингової системи перевірки та оцінки знань, умінь і навичок студентів над традиційною.
5. Проаналізуйте основні форми контролю знань студентів.

Самостійна робота студентів

1. Складіть таблицю методів контролю успішності студентів.
2. Ознайомтесь з досвідом системи контролю і оцінювання у вищій школі однієї з країн зарубіжжя.

3. Розкрийте позитивні й негативні аспекти застосування тестів у перевірці навчальних досягнень студентів.

Література

Основна:

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія. – К.: Либідь, 1998. – 558 с.
2. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи. – К.: Центр. Навчальної літератури, 2003. – 316 с.
3. Вітвицька С.С. Практикум з педагогіки вищої школи: Навч. посіб. за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 396 с.
4. Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження: Методологічні поради молодим науковцям. – Київ – Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2008. – 278 с.
5. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. – К.: Знання, 2005. – 486 с.
6. Лекції з педагогіки вищої школи: Навчальний посібник /За ред. В.І.Лозової. – Харків: «ОВС», 2006. – 496 с.
7. Педагогіка вищої школи: Навч. посібник /За ред. З.Н.Курлянд. – К.: Знання, 2005. – 399 с.
8. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник. – К., 2007. – 427 с.

Тема 1.7. Організація позааудиторної виховної роботи зі студентською молоддю

1. Теоретичні основи виховання студентської молоді (мета, завдання, принципи, методи).
2. Основні напрями змісту виховання студентської молоді: моральне виховання; правове, екологічне, естетичне, фізичне та шляхи їх реалізації.
3. Форми позааудиторної виховної роботи куратора зі студентами.
4. Особливості індивідуально-виховної роботи зі студентами.
5. Студентське самоврядування в організації життєдіяльності студентства у процесі їх професійного навчання

Прогнозовані результати навчання

Знати: мету і завдання виховної роботи у вищій школі; основні напрями виховання, методи й форми.

Уміти: організовувати життєдіяльність студентів у студентському колективі з урахуванням їхніх індивідуальних особливостей та соціального стану, планувати організаційно-виховну роботу куратора академічної групи.

Питання для самоконтролю:

1. Розкрийте основні завдання національного виховання студентської молоді.
2. Основні закономірності процесу виховання.
3. Проаналізуйте основні принципи виховання.
4. Доведіть необхідність морального виховання майбутніх фахівців.
5. Розкрийте взаємозв'язок фізичного (естетичного) виховання з іншими складовими всебічного розвитку особистості.
6. Проаналізуйте найбільш ефективні (з вашої точки зору) форми виховної роботи зі студентською молоддю.
7. Обґрунтуйте роль студентського самоврядування в організації життєдіяльності студентів.

Самостійна робота студентів

1. Охарактеризуйте основні форми виховної роботи зі студентами.
2. Складіть таблицю напрямів виховання, зазначаючи при цьому їх мету, завдання, форми реалізації.
3. Запропонуйте шляхи вдосконалення виховної роботи в академічній групі. Складіть план роботи куратора з академгрупою.
4. Виконайте есе «Куратор академічної групи: хто він?»
5. Підготуйте сценарій виховного заходу зі студентами.

Література

Основна:

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія. – К.: Либідь, 1998. – 558 с.
2. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи. – К.: Центр. Навчальної літератури, 2003. – 316 с.
3. Вітвицька С.С. Практикум з педагогіки вищої школи: Навч. посіб. за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 396 с.
4. Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження: Методологічні поради молодим науковцям. – Київ – Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2008. – 278 с.
5. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. – К.: Знання, 2005. – 486 с.
6. Лекції з педагогіки вищої школи: Навчальний посібник /За ред. В.І.Лозової. – Харків: «ОВС», 2006. – 496 с.
7. Педагогіка вищої школи: Навч. посібник /За ред. З.Н.Курлянд. – К.: Знання, 2005. – 399 с.

8. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник. – К., 2007. – 427 с.

Модуль 2 Психологія вищої школи

Тема 2.1. Психологія вищої школи як наука і навчальна дисципліна

1. Психологія вищої школи як галузь психологічної науки: предмет, категорії, завдання.
2. Місце психології в системі психологічних наук та її зв'язок з іншими науками.
3. Принципи і методи психологічних досліджень.

Прогнозовані результати навчання

Знати і розуміти: предмет, основні категорії та завдання психології вищої школи, історію її розвитку й становлення.

Уміти: аналізувати основні методологічні засади психології вищої школи як науки, обґрунтовувати її зв'язок з іншими науками.

Зміст питань і завдань для самоконтролю

1. Визначте основні поняття теми, які не подані у глосарії та виписати їх із поясненням у тематичний словник.
2. Складіть таблицю методів психології вищої школи відповідно до цілей і завдань організації дослідження (описати факти, виміряти явища тощо), характером інтерпретації одержаних даних.
3. Прокоментуйте позитивні і негативні сторони в навчанні у Ваші студентські роки. Які зміни хотіли б Ви побачити надалі? (позитивне –негативне – бажані зміни). Поради молодшим друзям-студентам.

Зміст завдань та запитань для роботи з теоретичним матеріалом

1. Опрацюйте першоджерела з теми лекції та визначте предмет і завдання психології вищої школи.
2. Обґрунтуйте ти значення курсу «Психологія вищої школи» в системі підготовки майбутніх фахівців, науково-педагогічних працівників вищої школи.
3. Розкрити сутність основних категорій психології вищої школи та доведіть їх єдність у розв'язанні завдань професійної підготовки фахівця.
4. Назвіть низку проблем психології вищої школи в умовах сучасного реформування освіти та шляхи їх вирішення.
5. Охарактеризуйте основні етапи проведення психологічного дослідження в освітньому процесі вищої школи.

Література

Основна:

1. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи К.: 2000, – 313с.
2. Смирнов С.Д. Педагогика и психология высшего образования М.:2005.– 392 с.
3. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи (Практикум), – К.: 2008, – 333 с.
4. Закон України «Про вищу освіту» // Освіта. – 2014. – 20-27 лют. – С. 1-4.
5. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологічна підготовка майбутнього викладача як передумова гуманізації і демократизації вищої освіти // Освіта і управління. – 2006, т.9. - №3-4. – С.99-107.
6. Сисоєва С.О. Сучасні аспекти професійної підготовки вчителя // Педагогіка і психологія// Вісник АПН України. – 2005. – № 4. – С. 60-66.
7. Шейко С. Національні та загальнолюдські засади реформування сучасної вищої освіти в Україні // Вища освіта України. – 2005. – № 3. – С. 32-39.

Тема 2.2. Студент як суб'єкт навчально-професійної діяльності

1. Психологічна характеристика студентського віку як періоду пізньої юності або ранньої дорослості.
2. Суперечливості та кризи студентського віку.
3. Проблеми соціалізації особистості студента та його адаптації до навчання у вищій школі.

Прогнозовані результати навчання

Знати та розуміти: основні характеристики студентства, особливості юнацького віку, кризові ситуації

Уміти: давати психологічну характеристику студентського періоду життя людини; визначати механізми соціалізації особистості у студентському віці; складати характеристику студента та самохарактеристику.

Зміст завдань та запитань для самоконтролю під час роботи з теоретичним матеріалом

1. Опрацюйте першоджерела (конспект, тези лекції).
2. Проаналізуйте чинники, фактори, які характеризують студентство як окрему соціальну групу.
3. Обґрунтуйте чим обумовлені особливості сучасного студентства в Україні?
4. Розкрийте, які особливості юнацького віку є визначальними для когнітивного та психосоціального розвитку студента?
5. Дайте коротку характеристику студентського періоду життя людини за схемою аналізу психологічного віку.

6. Обґрунтуйте чому навчання закладі вищої освіти є одним із головних факторів соціалізації особистості студента? Механізми соціалізації.
7. Використовуючи психологічну літературу, розкрийте соціально-психологічний портрет сучасного студента
8. Обґрунтуйте чому студентський вік учені вважають періодом «сходження людини до вершин творчості»?
9. Аргументуйте значення для формування особистості студента кризи його ідентичності?
10. Проаналізуйте, в яких проявах поведінки та рисах особистості студента виявляється успішність його адаптації до умов навчання у вищій школі? Запропонуйте власну програму підвищення рівня соціально-психологічної адаптації студента до вищої школи.

Зміст практичних завдань для самостійної роботи

1. Визначте основні поняття теми, які не подані у глосарії та выпишіть їх із поясненням у тематичний словник.
2. Складіть психологічний портрет «ідеального», на Вашу думку, студента, студента сучасності.
3. Розробіть рекомендації куратору групи стосовно шляхів оптимізації міжособистісних взаємин і згуртування студентського колективу.

Література

Основна:

1. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи К.: 2000, – 313с.
2. Смирнов С.Д. Педагогика и психология высшего образования М.:2005.–392 с.
3. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи (Практикум), – К.: 2008, – 333 с.
4. Бондаренко О.Ф. Психологічні особливості сучасної студентської молоді та проблеми підготовки психолога-практика // Практична психологія та соціальна робота. – 2003. – № 4. – С. 8-11.
5. Бохонкова Ю. Можливості корекції особистісних чинників соціально-психологічної адаптації // Соціальна психологія. – 2005. – № 2. – С. 45-54.
6. Драчук А. Соціально-психологічний портрет студентів за роки становлення України як самостійної держави // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – 2005. – № 4. – С. 84-86.
7. Жигайло Н. Психологічні проблеми адаптації студентів-першокурсників і шляхи їх вирішення // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2004. – № 4. – С. 107-112.

8. Попелюшко Р.П. Аналіз вивчення проблеми формування самооцінки у студентської молоді // Практична психологія та соціальна робота. – 2006. – № 7. – С. 72-75.
9. Поторій Я.І. Особливості ціннісно-мотиваційної сфери студента // Практична психологія та соціальна робота. – 2002. – № 2. – С. 36-39.
10. Скрипник В. Особливості перебігу та само сприйняття соціально-психологічної адаптації студентів-першокурсників // Психологія і суспільство. – 2005. – № 2. – С. 87-93.
11. Сорочинська В.Є. Соціально-педагогічні умови успішної адаптації студентів вищих навчальних закладів // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2006. – № 6. – С. 133-147.
12. Винославська В. Психологічні особливості студентської групи // Практична психологія та соціальна робота. – 2005. – № 7. – С. 65-70.
13. Власенко Л.В. Концепція соціально-психологічного супроводу студентів вищих навчальних закладів // Зб. наук. праць Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України. – Т. IV. – Ч. 2. – К., 2001. – С. 54-61.
14. Жалдак Л. Управління гуртуванням студентської групи // Освіта і управління. – 1999. – № 3. – С. 99-102.
15. Лузан П., Зайцева І. Академічна група в контексті проблеми виховання студентської молоді // Освіта і управління. – 2002. - № 1. – С. 151-156.

Тема 2.3. Студентство як соціальна група та її психологічні особливості

1. Психологічні особливості студентської групи, її структура.
2. Міжособистісні стосунки в студентській групі. Лідер студентської групи та його якості.
3. Студентське самоврядування та його значення у життєдіяльності студентської групи.
4. Куратор студентської групи, зміст та обов'язки його діяльності

Прогнозовані результати навчання

Знати та розуміти: психологічні особливості студентської групи та її структури, міжособистісні стосунки у студентській групі, функції студентського самоврядування

Уміти: визначати основні поняття теми, ознаки студентського колективу, якості лідера студентської групи, доводити, що спілкування і спільна діяльність у студентській групі є джерелом становлення колективних взаємин; визначати і обґрунтовувати роль студентського самоврядування у життєдіяльності студентів, студентської академічної групи в її становленні, розвитку та функціонуванні

Зміст завдань та запитань для самоконтролю

1. Визначте ознаки студентського колективу як соціального організму, що розвивається. Назвіть фактори, які забезпечують (або гальмують) цей процес?
2. Доведіть, що спілкування і спільна діяльність у студентській групі є джерелом становлення колективних взаємин.
3. Проаналізуйте і висловіть своє ставлення до висловлювання В. О. Сухомлинського: «У кожного вихованця є сильні та слабкі сторони. Впливати на людину через колектив потрібно тонко та непомітно».
4. Яка роль лідера в згуртуванні студентського колективу?
5. Обґрунтуйте, чому в сучасних умовах студентське самоврядування в університеті та гуртожитку є рідше виняток, ніж правило?
6. Яка роль куратора студентської академічної групи в її становленні, розвитку і функціонуванні?
7. Розкрийте сутність понять «студентська академічна група», «формальна і неформальна група»

Завдання для самостійної роботи

Зміст завдань для практичної самостійної роботи

1. Скласти характеристику студентської групи
2. Дати характеристику лідеру студентської групи

Література

Основна:

1. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи К.: 2000, – 313с.
2. Смирнов С.Д. Педагогика и психология высшего образования М.: 2005. – 392 с.
3. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи (Практикум), – К.: 2008, – 333 с.
4. Бондаренко О.Ф. Психологічні особливості сучасної студентської молоді та проблеми підготовки психолога-практика // Практична психологія та соціальна робота. – 2003. – № 4. – С. 8-11.
5. Винославська В. Психологічні особливості студентської групи // Практична психологія та соціальна робота. – 2005. – № 7. – С. 65-70.
6. Власенко Л.В. Концепція соціально-психологічного супроводу студентів вищих навчальних закладів // Зб. наук. праць Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України. – Т. IV. – Ч. 2. – К., 2001. – С. 54-61.
7. Жалдак Л. Управління гуртуванням студентської групи // Освіта і управління. – 1999. – № 3. – С. 99-102.
8. Лузан П., Зайцева І. Академічна група в контексті проблеми виховання студентської молоді // Освіта і управління. – 2002. – № 1. – С. 151-156.

Тема 2.4. Становлення особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою у навчально-професійній діяльності

1. Навчально-професійна діяльність як провідна, її ознаки.
2. Професіоналізація особистості студента як новоутворення віку:
 - професіоналізація пізнавальної сфери;
 - формування мотиваційно-професійної спрямованості особистості;
 - розвиток «Я-концепції» як показника професійного зростання;
 - формування професійних здібностей.
3. Роль самовиховання в професійному зростанні студента.
4. Психологічні механізми формування якостей особистості у студента як майбутнього фахівця. Фахова компетентність як показник психологічної готовності студента до професійної діяльності.
5. Роль самовиховання в професійному зростанні студента.

Прогнозовані результати навчання

Знати та розуміти: основні поняття теми; показники професійної зрілості студента; шляхи формування професійної спрямованості особистості студента.

Уміти: складати програму особистісного самовдосконалення та програму «Я концепція майбутнього фахівця».

Зміст завдань та запитань для роботи з теоретичним матеріалом та самоконтролю

1. Опрацюйте першоджерела (конспект, тези).
2. У яких напрямках відбувається розвиток особистості студента як майбутнього фахівця?
3. Які труднощі зростання особистості фахівця з вищою освітою визначаються сучасними психологами?
4. Яка роль позитивної «Я-концепції» студента в його професійному становленні?
5. Охарактеризуйте показники професійної зрілості студента.
6. Які передумови і шляхи формування професійної спрямованості особистості студента?

Завдання для самостійної роботи

Зміст практичних завдань для самостійної роботи

1. Визначте основні поняття теми, які не подані у глосарії та випишіть їх із поясненням у тематичний словник.

2. Сформулюйте, які зміни відбулися в навчально-професійній діяльності студентів, що сприяють їх професійному зростанню на етапі сьогодення..
3. Розробіть й подайте письмово програму особистісно-професійного самовдосконалення.

Література

Основна:

1. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи К.: 2000, – 313с.
2. Смирнов С.Д. Педагогика и психология высшего образования М.: 2005. – 392 с.
3. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи (Практикум), – К.: 2008, – 333 с.
4. Барна А. Програма соціально-психологічного тренінгу з розвитку емпатійності майбутніх практичних психологів // Практична психологія та соціальна робота. – 2006. – №12. – С. 50-66.
5. Боришевський М.Й. Проблема самоактивності особистості: сутність, сучасний стан, перспективи дослідження // Інституту психології імені Г.С. Костюка – 60 років: Наук. зап. Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України / За ред. акад. С.Д. Максименка. – К.: Міленіум, 2006. – Вип. 25. – С. 106-118.
6. Варнавських К.М. Проблема професійного самовизначення молоді на сучасному етапі ринкових перетворень // Педагогіка і психологія: Вісник АПН України. – 2002. – № 4. – С. 109-115.
7. Дідора М.І., Яцула В.В. Розвиток впевненості у студентів // Практична психологія та соціальна робота. – 2006. – №11. – С. 30-35.
8. Пилипенко Н.М. Вплив кризи професійного становлення на саморозвиток особистості // Педагогіка і психологія: Вісник АПН України. – 2005. – № 2. – С. 116-126.
9. Побірченко Н.С. Розвиток творчої індивідуальності студентів у процесі підготовки до педагогічної діяльності // Педагогіка і психологія: Вісник АПН України. – 2002. – № 4. – С. 81-88.
10. Погоріла І.О., Романенко О.В. Емоційна культура особистості студента як фактор соціалізації і професійного становлення майбутнього фахівця // Безпека життєдіяльності: Всеукраїнський науково-популярний журнал. – 2006. – №2. – С. 44-45.
11. Подтикан І.В. Особливості формування мотиваційної сфери студента // Практична психологія та соціальна робота. – 2006. – №9. – С. 29-36; №10. – С. 41-44.

Тема 2.5. Психологія особистості та педагогічної діяльності

викладача вищої школи

1. Психолого-педагогічна характеристика педагогічної діяльності викладача вищої школи.
 - 1.1. Види науково-педагогічної діяльності викладачів вищої школи, їх зміст та особливості організації.
 - 1.2.. Психологічна структура діяльності викладача
 - 1.3. Професіоналізм та педагогічна майстерність у педагогічній діяльності викладача вищої школи.
2. Професійні та особистісні якості викладача вищої школи. Вимоги до науково-педагогічної діяльності викладача вищої школи
3. Добросесність у педагогічній діяльності як основний принцип у суб'єкт-суб'єктної взаємодії викладача та студента.

Прогнозовані результати навчання

Знати та розуміти: основні поняття теми; показники професійної майстерності викладача; шляхи формування професійного самовдосконалення.

Уміти: скласти програму особистісного самовдосконалення та програму «Я концепції фахівця».

Завдання для самостійної роботи

Зміст завдань та запитань для роботи з теоретичним матеріалом

1. Опрацюйте першоджерела (конспект, тези).
2. У чому специфіка педагогічної діяльності викладача закладу вищої освіти порівняно з діяльністю шкільного вчителя?
3. Які психологічні умови визначають ефективність діяльності викладача вищої школи?
4. Довести, що педагогічна діяльність викладача має творчий характер. Особливості педагогічної творчості.
5. У чому полягає проблема критеріїв оцінки ефективності діяльності викладача вищої школи?

Зміст практичних завдань

1. Визначіть основні поняття теми, які не подані у глосарії та випишіть їх із поясненням у тематичний словник.
2. Складіть таблицю професійних і особистісних якостей викладача вищої школи.

Література

Основна:

1. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи К.: 2014, – 313с.

2. Смирнов С.Д. Педагогика и психология высшего образования М.: 2005. – 392 с.
3. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи (Практикум), – К.: 2008, – 333 с.
4. Колошин В.Ф. Самоактуалізація викладача // Практична психологія та соціальна робота. – 2000. – № 1. – С. 7-9.
5. Левківський Б. Підвищення педмайстерності викладачів ВНЗ // Вища школа. – 2005. – №3. – С. 57-59.
6. Мороз О.Г., Юрченко В.І. Психолого-педагогічна модель викладача вищої школи // Наукове проектування інноваційних та альтернативних систем вищої освіти. – Тернопіль, 2000. – С. 187-189.
7. Тищенко С.П. Психологічна компетентність педагога як складова професійного успіху // Педагогіка і психологія: Вісник АПН України. – 2001. – №3-4. – С. 81-89.

Тема 2.6. Психологія педагогічної комунікативної взаємодії викладача зі студентами

1. Психологічна характеристика педагогічної взаємодії. Педагогічне спілкування як форма контактної взаємодії.
2. Доброчесність - основний принцип суб'єкт-суб'єктної взаємодії викладача зі студентством.
3. Труднощі та бар'єри в професійно-педагогічному спілкуванні викладачів і студентів. Конфлікти в педагогічній взаємодії та засоби їх регулювання.
4. Психологічні передумови запобігання і шляхи вирішення педагогічного конфлікту

Зміст завдань та запитань для самоконтролю під час роботи з теоретичним матеріалом

1. Опрацюйте першоджерела (конспект, тези лекції).
2. Що втрачено в людському спілкуванні за останнє століття?
3. У чому суть суб'єкт-суб'єктних стосунків між викладачем і студентом? Який «внесок» у педагогічне спілкування робить студент і викладач?
4. Дайте психологічну характеристику активному рефлексивному слуханню і «Я-повідомленню» в комунікативному процесі викладача зі студентом.
5. Які стилі професійно-педагогічного спілкування є найбільш оптимальними щодо розв'язання завдання професійної підготовки й особистісного зростання студента як майбутнього вчителя? Доведіть свою думку.

6. Які психологічні засоби, методи та прийоми підвищують ефективність професійно-педагогічного спілкування зі студентською аудиторією під час лекції, на семінарських заняттях і екзамені?
7. Особливості педагогічного конфлікту, стадії його розвитку.
8. Причини виникнення конфліктів у взаєминах «студент - викладач» і «викладач - студентська академічна група».
9. Шляхи конструктивного подолання бар'єрів і вирішення конфліктів у педагогічній взаємодії «викладач - студент».

Завдання для самостійної роботи

Зміст практичних завдань для самостійної роботи

1. Визначте основні поняття теми, які не подані у глосарій та випишіть їх із поясненням у тематичний словник.
2. Дайте характеристику тактовності й коректності викладача у спілкуванні зі студентами. Наведіть конкретні приклади з Вашого досвіду навчання у ЗВО спілкування з викладачами, визначте стиль і вплив його на взаємодію учасників освітнього процесу.
3. Сформулюйте психологічні настанови для молодого викладача вищої школи з установкою на:
 - а) спілкування зі студентами;
 - б) спілкування з колегами кафедри з урахуванням особливостей професійного спілкування
4. Наведіть приклади бар'єрів спілкування, які заважають взаємопорозумінню у системі «студент-студент, студент-група, викладач-студент-група (з досвіду вашого навчання).
5. Складіть алгоритм виходу з конфлікту

Література

Основна:

1. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи К.: 2014, – 313с.
2. Смирнов С.Д. Педагогика и психология высшего образования М.: 2005. – 392 с.
3. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи (Практикум), – К.: 2008, – 333 с.
4. Блінова О.Є. Відкритість як мотиваційна готовність майбутнього вчителя до педагогічного спілкування // Педагогіка і психологія: Вісник АПН України. – 2002. – № 1-2. – С. 97-104.
5. Бурдейна Л. Діалогічне спілкування як необхідна умова формування моральної культури студентської молоді // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2004. – №4. – С. 38-46.

6. Галян О.І. Діалогічна парадигма міжособистісної педагогічної взаємодії // Психологія: Зб. наук. праць. – К.: НПУ, 1999. – Вип. 1 (4). – С. 82-88.
7. Сидоренко О.Л. Про способи підвищення ефективності взаємодії викладача зі студентами // Педагогіка і психологія: Вісник АПН України. – 2002. – № 1-2. – С. 83-88.

5. Самостійна робота

№ п/п	Назва теми		Кількість Годин
Модуль 1. Педагогіка вищої школи			
1.	Тема 1.1.	Теоретичні основи педагогіки вищої школи як науки та навчальної дисципліни	4
2.	Тема 1.2.	Вища освіта України. Система вищої освіти в Україні та управління нею	4
3.	Тема 1.3.	Дидактика вищої школи. Зміст вищої освіти	6
4.	Тема 1.4.	Організація освітнього процесу у вищій школі.	6
5.	Тема 1.5.	Інноваційні педагогічні технології навчання у вищій школі	4
6.	Тема 1.6.	Контроль та оцінювання результатів навчальних досягнень, діяльності студентів у вищій школі	4
7.	Тема 1.7.	Організація позааудиторної виховної роботи зі студентською молоддю	4
Модуль 2. Психологія вищої школи			
1.	Тема 2.1	Психологія вищої школи як наука і навчальна дисципліна	4
2.	Тема 2.2.	Студент як об'єкт і суб'єкт навчально-професійної діяльності	6
3.	Тема 2.3.	Студентство як соціальна група та її психологічні особливості	4
4.	Тема 2.4.	Становлення особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою у навчально-професійній діяльності	4
5.	Тема 2.5.	Психологія особистості та педагогічної діяльності викладача вищої школи Доброчесність як основний принцип суб'єкт-суб'єктної взаємодії викладача зі студентством	6
6.	Тема 2.6.	Психологія педагогічної комунікативної взаємодії викладача зі студентами Протиріччя і конфлікти у педагогічній взаємодії та шляхи їх запобігання й	4
Усього годин самостійної роботи:			60д.ф.н.

Завдання для СРС з курсу «Педагогіка і психологія вищої школи» Модуль 1 «Педагогіка вищої школи»

№	Тема	Завдання	Максимальна кількість балів
1.	Тема 2	Розробити <i>модель вищої освіти України</i> на	12

		основі аналізу її системи (рівні вищої освіти, ступені вищої освіти, типи ЗВО тощо). (аркуш А4)	
2.	Тема 5	Розробити поширений план лекційного заняття з курсу вашої спеціальності (тема на вибір) (на аркушах А4)	12
3.	Тема 5	Розробити поширений план семінарського заняття з курсу вашої спеціальності (тема на вибір) (на аркушах А4)	12
4.	Тема 6	Розробити план виховної роботи куратора в академічній групі (на рік). (на аркушах А4)	12
5.	Всі теми	Модульна контрольна робота	12
Всього		Студент має право запропонувати, окрім цих тем для самостійної роботи, свою, що складає актуальність і цікавість (<i>оцінюється додатковим балом</i>)	60 балів

Кількість набраних студентом балів за модуль множиться на **коефіцієнт 0,5**.

Завдання для СРС
з курсу «Педагогіка і психологія вищої школи»
Модуль 2. «Психологія вищої школи»

№	Тема	Завдання	Кількість балів
1.	До кожної теми	Скласти <i>словник основних понять з кожної теми</i> (на аркушах А4, або у тоненькому зошиті)	12
2.		Скласти <i>психологічну характеристику студента</i> групи (за власним вибором) (аркуш А4)	12
3.		Скласти <i>психологічну характеристику студентської групи</i> (на аркушах А4)	12
4.		Скласти <i>самохарактеристику</i> : – «Я – особистість»; – «Я – майбутній фахівець» (на аркушах А4)	12
5.	Всі теми	Модульна контрольна робота	12
Всього		Студент має право запропонувати, окрім цих тем для самостійної роботи, свою, що складає актуальність і цікавість (<i>оцінюється додатковим балом</i>)	60 балів

Кількість набраних студентом балів за модуль множиться на **коефіцієнт 0,5**.

6. Індивідуальні навчально-дослідні завдання (за власним вибором студента)

1. Дистанційна форма навчання: організаційні принципи та активні методи її функціонування (*есе*).
2. Впровадження практик студентоцентрованого навчання в освітній процес (*опис досвіду ЗВО України*)
3. Інноваційне освітнє середовище як важлива передумова забезпечення якості підготовки фахівців (*доповідь*)
4. Удосконалення практичної підготовки студентів із забезпеченням формування конкурентоспроможних професійних компетентностей (*аналіз результатів опитування студентів*)

5. Розвиток дуальної (та інших) форми навчання - потреба сьогодення.
6. Академічна доброчесність—запорука якісної освіти. Принципи академічної доброчесності
7. Модель Я- концепція майбутнього фахівця(*створення моделі*)..
8. Професійний розвиток та підтримка викладацького складу (*створення моделі*).
9. Роль викладача-лідера у сучасному університеті. Як стимулювати викладача-лідера?
10. Зміст освіти в системі підготовки фахівців за профілем.
11. . Формування компетентностей – відповідальність викладача чи студента? (*дискусія*)
12. Дидактичні принципи навчання та їх розвиток(*презентація*).
13. Показники якості підготовки фахівців, критерії оцінки якості навчання.
14. Цілі, види і форми контролю якості навчання (*вільний вибір форми представлення*).
15. Диференціація в освітньому процесі вищої школи.
16. Комплексний аналіз якості підготовки кадрів за результатами контролю.
17. Розробка навчальної програми дисципліни (*нової запропонованої студентом, або дисципліни уже наявної*) та її презентації (*презентація*)
18. Інноваційні технології навчання у вищій школі.
19. Психологія взаємодії суб'єктів освітнього процесу (*есе*).
20. Проблеми активного слухання у процесі навчання.
21. Самостійна робота студентів у процесі навчання(*вільний вибір форми представлення*)..
22. Характеристика освітньо-професійних програм відповідної спеціальності (*аналіз та оцінювання сильних і слабких сторін*).
23. Мотивація і стимули успішного навчання студентів і ефективної роботи викладачів(*вільний вибір форми представлення*)..
24. Методи активізації навчання та організація їх впровадження (*презентація*).
25. Альтернативні системи навчання. Пошук шляхів удосконалення освіти (*доповідь*).

7. Методи навчання

У процесі вивчення курсу «Педагогіка і психологія вищої школи» використовуються наступні методи навчання:

- на лекційних заняттях: *метод проблемного викладу (проблемна лекція); пояснювально-ілюстративний метод(мультимедійний супровід), методи дискусії, метод моделювання, самостійної роботи студента*

8. Методи контролю

Головна мета контролю – визначити якість засвоєння навчального матеріалу студентами, ступінь відповідності сформованих умінь і навичок цілям, завданням навчання. У процесі вивчення курсу «Педагогіка і Психологія вищої школи» використовуються наступні методи контролю:

- спостереження за навчально-пізнавальною діяльністю студентів
- поточне усне опитування
- письмове опитування (поточні контрольні роботи)
- тестування, комплексні завдання теоретичного та практичного змісту
- самостійна робота студента.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота																Підсумковий тест (іспит)	Сума	
Вступ	Модуль 1. Педагогіка						Модуль 2. Психологія							Самостійна робота студента		40	100	
T1	T1.2	T1.3	T1.4	T1.5	T1.6	T1.7	T2.1	T2.2	T2.3	T2.4	T2.5	T2.6	T2.7	T3.1	T3.2			
2	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	2	4	4	60	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
60-69	D	задовільно	
50-59	E		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

Опорні конспекти лекцій; інтерактивний комплекс електронне навчання; нормативні документи; ілюстративні матеріали, підручники, навчальні та методичні посібники, фахові монографії, методичні рекомендації, вказівки до виконання практичних робіт, інструкції та методики до виконання творчих робіт, мультимедійні матеріали тощо.

Види оснащення	Найменування	Кількість
1. Засоби унаочнення	Таблиці, схеми	
2. Програмне забезпечення комп'ютерного навчання	Мультимедійні презентації	30 шт.
3. Технічні засоби навчання	1. Мультимедіапроектор	1 шт.
	2. Магнітофон	1 шт.
	3. Ноутбук	1 шт.
4. Навчальні відео фільми	Науково-пізнавальне та мультиплікаційне відео (теми педагогічної психології)	3 шт.

11. Рекомендована література

Основна

1. Барановська Л. В. Педагогіка та психологія вищої школи.: навч. посібн. Київ: НАУ, 2015. 240 с.
2. Галузинський В. М., Євтух М.В. Основи педагогіки та психології вищої школи в Україні. / В.М.Галузинський, М.В. Євтух– К.: ННТЛ, 2010
3. Гірник А.Д. Основи психопедагогіки. Київ, 2016. 239 с.
4. Городиська В., Пантіюк М., Міляєва В. Педагогіка та психологія вищої школи : тексти лекцій. Дрогобич : Редакц.- видавн. відділ ДДПУ, 2014. 307 с.
5. Зайченко І.В. Педагогіка і методика навчання у вищій школі [Текст] : навч. посіб. / Зайченко І. В. – К. : Ліра-К, 2017. – 456 с.
6. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід : метод. посіб. / авт.- уклад. О. Пометун, Л. Пироженко. – К. : А.П.Н., 2002.
7. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник. К. : Знання, 2011. 486 с.
8. Мешко О.І. Психологія вищої школи. Навчальний посібник. Тернопіль: «Вектор», 2018. 196 с.
9. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи : навч. Посіб. Ортинський В. Л. – Центр учбової літератури, 2017. – 472 с.
10. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмельюк, А. В. Семенова [та ін.] ; за ред. З. Н. Курлянд. – 2 вид. переробл. і допов. – К. : Знання, 2005
11. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Підручник 2- вид. / Л.Г. Подоляк, В.І. Юрченко – К.: ЦУЛ, 2014
12. Психологія : підруч. для студ. вищ. навч. закл.: С. Грабовська, А. Вовк, Т. Партико та ін. Київ : Ін Юре, 2014. 664 с.
13. Ставицький А. В., Ставицька Т. Є. Актуальні проблеми сучасної комунікації в системі вищої освіти України // Науковий вісник Східноєвропейського національного Університету імені Лесі Українки. – № 2 (304). – Том 2. – 2016 р. – С. 44–50.
14. Теорія і методика професійної освіти : навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Т. Ю. Осипова, Р. С. Гурін [та ін.] ; за ред. З. Н. Курлянд. – К. : Знання, 2012.
15. Урбанович А. А. Психология управления: учебное пособие. – Мн.: Харвест, 2002 – 640 с.
16. Чернилевский Д. В. Дидактические технологии в высшей школе : учеб. пособие для вузов / Д. В. Чернилевский. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2002.
17. Шапарь В. Б. Практическая психология. Инструментарий / Серия «Учебники высшей школы». – Ростов-на-Дону : Феникс, 2004. – 768 с.

Допоміжна

1. *Аксіопсихологія* людської деструктивності : від анатомії до профілактики : монографія / за заг. ред. З. С. Карпенко ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Прикарпатський нац. ун-т ім В. Стефаника». Івано-Франківськ : Супрун В.П., 2016. 220 с.
2. *Аргаил М.* Психологія щастя. Серія «Мастера психології». 2-е изд. –СПб. : Питер, 2003. – 271 с.
3. Бенедиктов Б. А. Бенедиктов С. Б. Психологія обучения и воспитания и высшей школе. – М. : Просвещение, 1991. – 312 с.
4. Вачков И. В. Основы технологии группового тренинга. – М. : Издательство «Ось-89», 1999.
5. Вульфсон Б. Л. Стратегия развития образования на Западе на пороге XXI века / Б. Л. Вульфсон. – М. : Изд-во УРАЛ, 1999.
6. *Гордеева Т. О.* Психологія мотивації досягнення. – М. : Смысл – ИЦ «Академия», 2006.
7. Кравець В. П. Зарубіжна школа і педагогіка ХХ століття / В. П. Кравець. – Т., 1996.
8. Кухаренко В. М. Дистанційне навчання. Умови застосування. Дистанційний курс / В. М. Кухаренко, О. В. Рибалко, Н. Г. Сиротенко. – Х. : Торгсінг, 2015.
9. Левин К. Динамическая психология : Избранные труды / Под общ. ред. Д. А. Леонтьева и Е. Ю. Патяевой. – М. : Смысл, 2001.
10. Левин К. Разрешение социальных конфликтов – СПб. : Речь, 2000.
11. Леонтьев Д. А. Психология свободы: к постановке проблемы самодетерминации личности. Психологический журнал. – 2000. – Т. 21. – № 1.
12. Лушин П. В. Личностные изменения как процесс: теория и практика. – Одесса : Аспект, 2005. – 334 с.
13. Маслоу А. Мотивация и личность. – СПб. : Евразия, 1999.
14. *Маслоу А.* Психология бытия. – М. : Рефл-бук, 1997. – 300 с.
15. Ничкало Н. Г. Неперервна професійна освіта – тенденція світова / Н. Г. Ничкало // Розвиток педагогічної і психологічної наук в Україні 1992- 2002 : зб. наук. пр. до 10-річчя АПН України / АПН України. – Ч. 2. – Х. : ОВС, 2002.
16. *Олпорт Г.* Становление личности. Избранные труды. – М. : Смысл, 2002. – 462 с.
17. Реан А. А., Кудашев А. Р., Баранов А. А. Психология адаптации личности. – СПб : «Прайм-Евроснак», 2006. – 479 с.
18. Роджерс К. Становление личности: Взгляд на психотерапию / Пер. с англ. – М. : ЭКСМО-пресс, 2001. – 414 с.
19. Ткалич М.Г. Гендерна психологія / М.Ткалич. Київ : Академвидав, 2012. 248 с.
20. Шихи Г. Возрастные кризисы. Ступени личностного роста. – СПб. : «Ювента», 2000.
21. Щербань П. Сутність педагогічної культури : Вища освіта України / П. Щербань. – К., 2004.
22. Эриксон Э. Идентичность: юность и кризис / Пер. с англ.; общ. ред. и предисл. А. В. Толстых. – М. : Прогресс, 2005.

12. Інформаційні ресурси

1. Зенченко Т. Ф. Методичні засади управління системою якості освіти у вищій школі [Електронний ресурс] / Т. Ф. Зенченко // Професійна освіта: методологія, теорія та технології . - 2016. - Вип. 4. - С. 47-57. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/profe_2016_4_6
2. Іванова Г. І. Тайм-менеджмент як педагогічна технологія формування культури розумової праці студентів. / І. Іванова // Вища освіта України. - 2017. - № 1. - С. 282-292
3. Козлакова Г. Регіональний університет як науково-освітнє середовище для підготовки лідерів вищої школи [Електронний ресурс] / Г. Козлакова // Вища освіта України. - 2016. - № 4. - С. 64-69.
4. Левківський, К. Реформування вищої освіти в контексті імплементації Закону України «Про вищу освіту»: нормативно-правові аспекти забезпечення якості [Текст] / К. Левківський, Л. Івлєва // Вища школа. – 2016. – № 5. – С. 74-80.

5. Морылева Э. А. Функциональное значение социально-профессиональной мобильности в подготовке педагога в вузе / Э. А. Морылева, Н. Н. Суртаева // www.tgpi.tob.ru/info/nauka/conf/old/cont %20.
6. Михайленко, Л. П. Добровольська, Т. А. Каткова // Вісник Одеського національного університету. Серія : Психологія. - 2016. - Т. 21, Вип. 4. - С. 212-221. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu_psi_2016_21_4_26
7. Новаченко Т. В. Використання активних та інтерактивних форм і методів навчання у вищій школі / Т. В. Новаченко // Міжнародний науковий форум: соціологія, психологія, педагогіка, менеджмент. – Вип. 6 : збірник наукових праць. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. – С. 227-234.
8. Огороднійчук І. А. Значення та роль активних методів навчання на практичних заняттях у вищій школі [Електронний ресурс] / І. А. Огороднійчук // ScienceRise. Pedagogical Education. - 2016. - № 8(4). - С. 35-38. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/texcped_2016_8\(4\)_7](http://nbuv.gov.ua/UJRN/texcped_2016_8(4)_7)
9. Онищенко І. В. Навчально-професійна мотивація як складник професійного становлення майбутніх фахівців педагогічного профілю. - С. 139-145. 4. Девтерова Т. Управління та освіта мотивацією студентів при вивченні педагогіки вищої школи / Т. Девтерова // Вид. України. - 2016. - № 3. - С. 50-57.
10. Психологічна бібліотека Київського Фонду сприяння розвитку психічної культури. Даний ресурс містить максимально широкий спектр ключових текстів з психології, психогігієни, філософії, релігії, культурології та ін. Режим доступу: <http://psylib.kiev.ua/>
11. Шевченко С. В. Інноваційний науково-освітній простір вищої школи як умова інтелектуального розвитку студентів [Електронний ресурс] / С. В. Шевченко, Л. М.